

## Spis treści:

### I. Wstęp

1. Lek przed śmiercią.
2. Przyczyny śmierci.
  - a) Dusza rozłączona z ciałem.
  - b) Śmierć wynikiem siły nadprzyrodzonej.
  - c) Czary powodują śmierć.
3. Problem zwyczajów pogrzebowych.

### II. Zapowiedzi śmierci

4. Wycie psa.
5. Koń.
6. Kret.
7. Sowa i puszczyk.
8. Kruk i pokrewne.
9. Kukulka, sroka, sójka, jaskółka i dzięcioł.
10. Piejąca kura.
11. Wąż, łasica, trupia główka.
12. Dziwne odgłosy.
13. Spadanie obrazu.
14. Błask i dym świecy.
15. Niezwykłe zdarzenia w zajęciach rolnych.
16. Cień ludzki.
17. Żółta plama.
18. Brak tęcza pośmiertnego.
19. Złowrogie sny.
20. Luźne przykłady.

### III. Chwila konania

21. W obliczu śmierci.
22. Ciężka śmierć wynikiem zaklęcia lub czarów.
23. Cudowne środki, zapobiegające ciężkiemu konaniu.
24. Wyjmowanie poduszki spod głowy.
25. Układanie na ziemi.
26. Wyzwalanie duszy.
27. Cisza ułatwia skonanie.
28. Gwiazda spadająca.

### IV. Z chwilą śmierci

29. Ubieranie zmarłego.
30. Unikanie węzła.
31. Związywanie zmarłego.
32. Zamykanie oczu i ust.
33. Zawieszanie pracy.
34. Ogień a zwłoki.
35. Trup jako tabu.
36. Budzenie śpiących.
37. Wylewanie wody.
38. Zasłanianie zwierciadła.
39. Zatrzymywanie zegara.
40. Przewracanie sprzętów.
41. Dzwonienie za umarłych.
42. Oznaczanie domu żałoby.
43. Zawiadomienie o śmierci.

### V. Wystawienie zwłok

44. Układanie w trumnie.
45. Trumna.
46. Obdarzanie zmarłego.

47. Dawanie pieniędzy do trumny.
48. Dawanie paznokci do trumny.
49. Jajko w trumnie.
50. Wkładanie do trumny przedmiotów na czyjąś zgubę.
51. Zmarły upomina się o swoją własność.
52. Światło przy zwłokach.
53. Przygotowywanie krzesła i ręcznika dla umarłego.
54. Ustawianie posiłku obok zmarłego.
55. Częstowanie odwiedzających.
56. Czuwanie przy zwłokach.
57. Śpiewanie pieśni żałobnych.
58. Moc magiczna zwłok.
59. Szkodliwe oddziaływanie zwłok na płodność.
60. Słoma spod umarłego i wióry z trumny.

#### VI. Zawodzenie nad zwłokami.

61. Oplakiwanie zmarłego.
62. Zakazy oplakiwania.

#### VII. Wyprowadzenie zwłok

63. Czas i sposób wynoszenia zwłok.
64. Pożegnanie zmarłego.
65. Unikanie i stosowanie żelaza.
66. Sypanie zboża.
67. Wynoszenie nogami do przodu.
68. Wylewanie wody.
69. Rozbijanie naczyń.
70. Uderzanie trumną o próg.
71. Zamykanie drzwi.
72. Zawiadamianie bydła i pszczoł.
73. Przewożenie zwłok
74. Zwierzęta wiozące zwłoki.

#### VIII. Pochód żałobny

75. Trzykrotne cofanie wozu.
76. Szybkość jazdy.
77. Zakaz używania bicia.
78. Okolna droga.
79. Pochód żałobny.
80. Pogrzeb beżżennych.
81. Przemowa pożegnalna.
82. Strój żałobny.
83. Jechanie na wozie ze zwłokami.
84. Niesienie kaszy.
85. Muzyka na pogrzebie.
86. Zakaz wiezienia zwłok przez pola.
87. Zakaz patrzenia oknem.
88. Zakaz jedzenia w czasie pogrzebu.
89. Spotkanie pogrzebu.
90. Dusze błądzące.
91. Zrzucanie słomy w drodze.
92. Dusze spotykają się w zaświatach.
93. Zakaz czytania wszystkich wigilii.
94. Rodzina nie idzie na cmentarz.

#### IX. Chowanie zwłok

95. Składanie zmarłego w grobie.
96. Przesady związane z mogiłą.
97. Chowanie twarzą ku wschodowi.
98. Rzucanie ziemi na zwłoki.

99. Przystrajanie mogiły.
100. Ciernie na mogile.
101. Sypanie maku.
102. Pokarmy na grobie.
103. Zakaz rwania kwiatów z mogiły.
104. Chowanie zmarłych śmiercią nienaturalną – samobójcy – zabici – położnice.
105. Poezja nagrobkowa.
106. Ziemia wyrzuca zwłoki.
107. Zakaz oglądania się.
108. Powrót z pogrzebu.
109. Oczyszczalne umywanie.

X. Uczta ku czci zmarłego: Stypa.

XI. Zakończenie

Zestawienie wyników ogólnych.

Uzupełnienia i sprostowania.

Bibliografia.

Indeks miejscowości, osób i rzeczy.